

DIARI DE SESSIONS DE LA **COMISSIÓ D'ASSUMPTES INSTITUCIONALS I GENERALS** DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 355-1992

Fq.Con.núm. 33/27

XI legislatura

Any 2024

Núm. 28

**Presidència
de la Sra. Margalida Pocoví i Sampol**

Sessió celebrada dia 19 de juny de 2024

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Proposició no de llei RGE núm. 3994/24, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a creació d'un nou partit judicial a l'illa de Formentera i per a la dotació d'un jutjat de primera instància i instrucció. 374

LA SRA. PRESIDENTA:

Bon dia a tothom, bon dia, senyores i senyors diputades. Començarem la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria si es produeixen substitucions.

LA SRA. MARQUÈS I PORTELLA:

Sí, presidenta, Carol Marquès en substitució de Marc Pons.

LA SRA. DURÁN I CLADERA:

Bon dia, presidenta, Margalida Durán en substitució de Sandra Palau.

LA SRA. BORRÁS I ROSSELLÓ:

Bon dia, presidenta, Isabel Borràs substitueix Anabel Curto.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies.

Proposició no de llei RGE núm. 3994/24, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a creació d'un nou partit judicial a l'illa de Formentera i per a la dotació d'un jutjat de primera instància i instrucció.

Passam a l'únic punt de l'ordre del dia d'avui relatiu al debat i votació de la Proposició no de llei RGE núm. 3994/24, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a creació d'un nou partit judicial a l'illa de Formentera i per a la dotació d'un jutjat de primera instància i instrucció. Per a la seva defensa, per part del Grup Parlamentari Popular, té la paraula el Sr. Nadal, per un temps de cinc minuts.

EL SR. NADAL I BARCELÓ:

Moltes gràcies, presidenta, i molt bon dia, senyores i senyors diputades. Som aquí un altre dia per tornar tractar un tema, que crec que ja comença a ser una mica recurrent, que és el tema de la insularitat que patim les Illes, i crec que és important, sobretot, en el cas de Formentera, perquè crec que tots estarem d'acord que si totes les illes ja patim aquest factor d'insularitat, doncs, crec que a Formentera, el fet que tenguim una triple insularitat, se'ls complica encara amb major mesura, i un d'aquests aspectes també és a l'àmbit judicial.

Com bé deia, els ciutadans d'aquesta illa actualment pateixen unes circumstàncies particulars que tots coneixem sobradament, relatives a aquesta triple insularitat que comentava que complica sobradament el seu dret fonamental de l'accés a la justícia.

La Llei Orgànica 6/1985, de l'1 de juliol, del poder judicial, en el seu article 30 s'indica que l'Estat s'organitza territorialment, a efectes judicials, en municipis, partits, províncies i comunitats autònomes. L'article 32, per altra banda, disposa que un partit és la unitat territorial integrada per un o més municipis limítrofs que pertanyen a una mateixa província. Si bé el partit pot coincidir amb la demarcació provincial, el mateix punt de l'article disposa que la

modificació de partits es realitzarà, si n'és el cas, en funció del nombre d'assumptes, de les característiques de la població, mitjans de comunicació i comarques naturals.

S'estima que el model general de partit implica un mínim desitjable de 50.000 habitants i una superfície mitjana d'entre 700 a 1.000 quilòmetres quadrats, és a dir, uns 15 quilòmetres de radi. No obstant això, aquests paràmetres responen a un escenari que dista molt de correspondre's amb les particularitats que té Formentera. Aquesta particularitat de Formentera fa necessària, crec, aquesta proposta per vetllar, una vegada més, per la garantia de la igualtat a l'accés a la justícia dels habitants atesa la insularitat ja comentada.

Aquestes particularitats, per comentar-les una mica, la primera és que, si atenem a criteris poblacionals, és cert que l'illa de Formentera aconsegueix 13.000 habitants de dret, però, malgrat això, tots sabem que durant l'època estival es produeix un clar increment de manera que la població censada s'incrementa.

Per altra banda, una altra peculiaritat és que, referent als criteris de comunicació dels usuaris de l'administració de justícia de Formentera, aquests s'han de traslladar a l'illa d'Eivissa per a qualsevol petició, compareixença o gestió, la qual cosa no sempre és possible per circumstàncies diverses.

Si atenem a les comarques naturals, Formentera és el paradigma d'una entitat comarcal natural que hauria de ser presa en consideració i que justifica una modificació dels partits judicials. La garantia de solidaritat entre regions, recollida a l'article 2 de la Constitució Espanyola, suposa l'obligació per part de l'Estat de vetllar per aquest fet, com a garant de l'establiment d'un equilibri adequat i just entre les diverses parts del territori espanyol, amb atenció a les particularitats pròpies del fet insular.

L'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, per la seva part, també recull l'empara d'aquesta insularitat que comentam com a fet diferencial i mereixedor d'una protecció especial. I des dels anys vuitanta, per altra banda, es reivindica per part de les instàncies polítiques, institucionals i judicials la creació d'un nou partit judicial a l'illa de Formentera, perquè la justícia pugui arribar als seus ciutadans, ja que a l'actualitat aquesta desigualtat repercuteix en el seu dret de tutela judicial efectiva, la qual cosa no succeeix en altres casos en què sí s'ha tingut en compte el fet diferencial de la insularitat, com succeeix a l'illa d'El Hierro, i fins i tot existeixen també altres exemples, com Almazán a Soria, que, amb una població inferior a Formentera, constitueix un partit judicial.

Són els únics ciutadans d'Espanya que han de desplaçar-se en barca a una altra illa per consultar un expedient davant o denunciar davant un jutge de guàrdia l'incompliment d'un acte d'allunyament, una violació de domicili, una agressió, entre moltes altres actuacions.

Jo crec que aquesta proposta és de rebut, sobretot per aquest fet, i per això demanam que des del Parlament de les Illes Balears s'insti el Govern d'Espanya a vetllar per pal·liar aquests efectes de la insularitat que comentàvem, garantir la igualtat d'accés a la justícia dels habitants de Formentera en

conferir al seu territori la categoria de partit judicial, i, finalment, també, instar el Ministeri de Presidència, Justícia i Relacions amb les Corts a crear un jutjat de primera instància i instrucció en atorgar la participació prèvia que pertoca de la comunitat autònoma de les Illes Balears, conforme al que estableix també a l'Estatut d'Autonomia, al seu article 98.

Moltes gràcies, presidenta.

EL SR. PRESIDENTA.

Gràcies, Sr. Nadal. Passam al torn de fixació de posicions. Per part del Grup Parlamentari Socialista, té la paraula la Sra. Cano, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. CANO I JUAN:

Gràcies, presidenta. En primer lloc, voldria posar de manifest un fet institucionalment molt greu que va succeir ahir durant el plenari. El president de la cambra, màxima autoritat, va actuar de manera indigna, violenta i arbitrària contra dues companyes, la Sra. Costa i la Sra. Garrido, i, el pitjor de tot, va trencar, va rompre la fotografia d'un emblema de la lluita antifeixista de Mallorca, d'Aurora Picornell, violada i assassinada pels falangistes la nit de Reis del 1937.

Som a la Comissió d'Institucionals, aquesta indignitat no pot quedar impune...

LA SRA. PRESIDENTA:

Sra. Cano, té la paraula per marcar el torn de fixació de posicions respecte de la PNL objecte d'aquesta comissió.

LA SRA. CANO I JUAN:

Sí, ara m'hi ceneixo, sí, gràcies. I que el president no pot estar ni un minut més en el seu càrrec i el Partit Popular, que l'ha posat amb els seus vots allà, l'amo *del cortijo*, deia aquesta setmana, s'hauria de pronunciar sobre aquests fets antidemocràtics.

LA SRA. PRESIDENTA:

Sra. Cano, li agrairia que se cenyís a l'objecte...

LA SRA. CANO I JUAN:

D'acord. Donarem suport a aquesta proposta per tal de millorar l'accés a la justícia dels ciutadans i ciutadanes a Formentera i preservar el principi d'igualtat i tutela judicial efectiva.

Vull recordar també que els darrers anys s'han fet passes importants que han permès millorar la situació judicial a Formentera, i reconeixem que s'han de seguir fent. L'1 de desembre del 2022 es va inaugurar a les antigues dependències del Jutjat de Pau de Formentera una oficina de justícia pionera que formava part d'un projecte pilot del Ministeri de Justícia. La realitat és que aquesta oficina, dotada de personal i mitjans tecnològics, ha suposat un bot de qualitat important en l'atenció

a la ciutadania de Formentera i a la seva relació amb l'administració de justícia.

Això ha permès evitar nombrosos desplaçaments, garantir la connexió amb els tribunals i intervenir en judicis per videoconferència, actuacions pròpies del Registre Civil, es poden tramitar tota mena de certificats de justícia i es presten també serveis complementaris com el dret a l'assistència jurídica gratuïta o la connexió amb les oficines d'assistència a les víctimes del delictes, denunciants i denunciats poden prestar testimoni sense coincidir en la mateixa sala de vistes, s'eviten desplaçaments a Eivissa dels agents de la Policia Local, es fan apoderaments o s'obtenen convalidacions de títols oficials.

Per una altra banda, la llei d'eficiència organitzativa de la justícia, que ja està en tràmit, no sols consolida el model d'aquest tipus d'oficines de justícia, sinó que preveu dotar-les de més competències, per la qual cosa els serveis de justícia a Formentera podran continuar millorant i apropant-se a la ciutadania.

Per tant, s'ha fet un bot qualitatiu i amb proximitat dels serveis cap a la ciutadania de justícia i som conscients que s'ha de continuar avançant i probablement també hi hagi d'haver algunes passes intermèdies fins arribar als objectius que planteja aquesta proposició no de llei, que hi estam d'acord i hi donarem suport per tal de concentrar assumptes judicials a Formentera, evitar els desplaçaments, garantir l'equilibri adequat i just als ciutadans i ciutadanes de l'illa de Formentera i tenir present totes les variables d'eficiència també i d'eficàcia dels serveis públics.

Reiterar que donarem suport a aquesta iniciativa.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Cano. Per part del Grup Parlamentari VOX, té la paraula el Sr. Rodríguez, per un temps de cinc minuts.

EL SR. RODRÍGUEZ I FARRÉ:

Muchas gracias, Sra. Presidenta. Estaba tentado a narrarle la batalla de Gaugamela entre Alejandro Magno y el ejército de Darío, que no tiene nada que ver con el tema que vamos a tratar hoy, pero como yo creo que hemos venido aquí a tratar lo que preocupa a los ciudadanos de estas islas, pues, me voy a concentrar en el tema y no a hablar de otras historias.

Muy poco que añadir a lo que ya han expresado tanto el representante del Partido Popular como la representante del Partido Socialista. Es cierto -es cierto- que, ya dentro del problema de la realidad geográfica de nuestra comunidad autónoma, una realidad insular en el tema de Formentera, en el caso concreto de Formentera esta doble insularidad siempre acaba penalizando a los ciudadanos que viven en esta isla.

Insisto, muy poco que añadir, estamos absolutamente de acuerdo con la propuesta del Partido Popular, sabemos que es un tema complicado, que no sería de hoy para mañana, pero no podemos más que apoyar esta solicitud, esperando que sigamos de alguna manera el camino de compensar no solo la insularidad sino el hecho de la doble insularidad que tanto

afecta a los ciudadanos de Formentera. Gracias, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Rodríguez. Per part del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula la Sra. Ramon, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. RAMON I SALAS:

Moltes gràcies, ui!, no puc parlar... Puc canviar el torn fins que...? -em sap greu, eh?, si no us sap greu fins que... és que estic una estona que se'm recuperi.

LA SRA. PRESIDENTA:

Cap problema, Sra. Ramon. Té la paraula el Sr. Castells, per part del Grup Parlamentari MÉS per Menorca.

EL SR. CASTELLS I BARÓ:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. La veritat és que anava ser molt breu, i ara no sé si per solidaritat amb la Sra. Ramon hauria de...

(Remor de veus)

... no sé, no sé si explicar les batalles dels perses contra els grecs o algun altre tema, eh?, però..., bàsicament, perquè, com vostès es poden imaginar, com a partit insularista estam radicalment d'acord amb la proposta que es formula.

Estic d'acord amb el plantejament que ha fet el Sr. Nadal, de la importància del servei de la justícia com a un servei bàsic. I, per tant, tot i que crec que és de valorar, en la línia del que deia la Sra. Cano, que les oficines de justícia fan una feina important, realment el fet de poder disposar d'un jutjat amb els seu jutge titular, el seu personal, per poder encarregar-se dels aspectes que se susciten a Formentera, amb la instrucció de possibles delictes i primera instància, doncs, ens sembla que podríem dir gairebé un dret fonamental a la tutela judicial efectiva.

I, per tant, des d'aquest punt de vista, hi estam totalment a favor.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies. Sra. Ramon, té vostè la paraula.

LA SRA. RAMON I SALAS:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Veieu que la veu m'ha tornat de cop i volta, això deu ser el caramel de la Sra. Borrás, moltes gràcies.

Bé, seré breu, vull començar i dir que votarem i donarem suport a aquesta proposició no de llei, i crec que una frase que ha dit el Sr. Nadal escenifica la necessitat de posar en marxa aquest jutjat a Formentera, que diu: són els únics ciutadans de

l'Estat que s'han de desplaçar a una altra illa per fer efectius els seus drets com a ciutadans en termes de justícia.

Crec que n'hem parlat moltes vegades en aquesta comissió i també en seu parlamentària. No tornarem a incidir en el fet de la insularitat, perquè crec que és evident i, per suposat, reivindicar aquesta necessitat que tenen els ciutadans de Formentera.

Sí que faré el prec també que faig sempre, i és que no només hem de presentar aquestes propostes quan a l'Estat som a l'oposició, sinó també quan governam, perquè aquesta problemàtica ve d'enrere, però, si més no, benvinguda la proposta, benvinguts els vots a favor de tots els grups parlamentaris, i només esperar que sigui el més efectiu i ràpid possible, i que aquesta triple insularitat que pateix Formentera almanco la puguem pal·liar amb accions concretes i efectives. Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Ramon. Per contradiccions, té la paraula el Sr. Nadal, del grup proposant, per un temps de cinc minuts.

EL SR. NADAL I BARCELÓ:

Moltes gràcies, presidenta. Vull agrair a tots els grups el seus vots favorables, jo crec que, com sempre dic, quan hi ha un consens i entre tots traiem endavant propostes que realment crec que poden millorar la vida dels ciutadans crec que sempre és molt positiu, i per això vull agrair-los a tots el suport a aquesta proposta.

Crec que, la veritat és que és prou important, pel que deia també la Sra. Ramon, per pal·liar aquests efectes una mica, encara que sigui el de la triple insularitat; crec que avui els ciutadans de Formentera poden estar una mica més contents almenys.

I, simplement afegir el que deia la Sra. Cano, que hi ha hagut un bot de qualitat, ho comprenc, però, com també ha expressat la Sra. Cano, està clar que no és suficient, que falta molt per millorar i crec que aquesta proposta pot ser una passa més per poder -com deia abans- millorar la vida d'aquests ciutadans. Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Nadal. Acabat el debat, passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 3994/24. Votam.

Vots a favor, 12.

S'aprova, per tant, per unanimitat, la Proposició no de llei RGE núm. 3994/24, relativa a la creació d'un nou partit judicial a l'illa de Formentera i per a la dotació d'un jutjat de primera instància i instrucció.

I no havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió.

Molt bon dia a tothom i bon estiu.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS
